

§ 31

Asianro 2999/11.00.00/2017

Kuopion resurssiviisauden tavoitetyön käynnistäminen

Ympäristöjohtaja Tanja Leppänen Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelujen tukipalvelut

Taustaa

Kuopion kaupunki hyväksyttiin helmikuussa 2016 resurssiviisaiden edelläkävijäkuntien FISU-verkoston (Finnish Sustainable Communities). Verkoston tavoitteina ovat hiilineutraalisuus, jätteettömyys ja globaalisti kestävä kulutus vuoteen 2050 mennessä. Resurssiviisaat kunnat edistävät alueellaan hiilineutraaleja toimintamalleja ja kiertotaloutta.

Hiilineutraalissa kaupungissa tuotetaan ilmastonmuutosta aiheuttavia kasvihuonekaasupäästöjä vain sen verran, kuin niitä pystytään sitomaan. Jätteenomaisessa kaupungissa toimitaan kiertotaloudessa, jossa materiaalit kiertävät eikä tavaroita tuoteta jatkuvasti lisää. Kulutus perustuu omistamisen sijaan palveluiden käyttämiseen, kuten jakamiseen, vuokraamiseen ja kierrättämiseen. Kestävän kulutuksen tason kaupungissa kulutetaan luonnonvaroja maapallon kantokyvyn rajoissa. Resurssiviisaus on kykyä käyttää erilaisia resursseja, kuten luonnonvaroja, energiaa, tuotteita ja aikaa harkitusti ja hyvinvointia sekä kestävästi kehitystä edistävällä tavalla.

Jokainen FISU-verkoston kunta laatii yhdessä yritysten ja paikallisten toimijoiden kanssa yhteiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit toimenpiteiden edistymisen arvioimiseksi. Pyrkimyksenä on vahvistaa kunta- ja aluetaloutta, luoda työpaikkoja ja edistää kestävästi hyvinvointia.

Resurssiviisauden teemat Kuopiossa

Kuopion resurssiviisauden tavoitteet on jaoteltu kuuteen teemakokonaisuuteen:

1. Energiantuotanto ja –kulutus

Kuopiossa on tehty pitkäjänteistä työtä energiatehokkuuden parantamiseksi ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi muun muassa kuntien energiatehokkuussopimusten ja ilmastopoliittisen ohjelma avulla. Tässä työssä jatketaan energiatehokkuuden parantamista kotitalouksissa, julkisella sektorilla ja yrityksissä. Lisäksi haetaan keinoja, joiden avulla voidaan siirtyä kokonaan uusiutuviin energialähteisiin pohjautuvaan ja hiilineutraaliin sähkön- ja lämmöntuotantoon.

2. Liikkuminen ja yhdyskuntarakenne

Turvallinen, terveellinen ja kestävästi liikkumisen mahdollistava yhdyskuntarakenne sekä tiivis kaupunkirakenne vähentävät kasvihuonekaasupäästöjä. Älykäs, uusiutuvia polttoaineita käyttävä liikkuminen, joukkoliikenteen edistäminen ja sujuvien kevytliikenneväylien rakentaminen ovat osa maankäytön

20.04.2017

suunnittelua. Laadukkaat ja viihtyisät viher- ja virkistysverkot luovat viihtyisän elinympäristön ja hyvinvointia kaupunkilaisille. Kuopiossa käynnissä oleva seudullinen Viisaan liikkumisen hanke edistää osaltaan teeman tavoitteita.

3. Kulutus ja materiaalikierrot

Kestävää kulutusta edistetään kotitalouksissa ja julkisessa taloudessa uusilla kulutusmalleilla, kuten uudenaikaisilla tuotepalveluilla ja yhteisomistuksen sekä vuokraus- ja lainauspalvelujen kehittämällä. Materiaalikiertoja parannetaan hyödyntämällä kierrätysmateriaaleja neitseellisten raaka-aineiden sijasta. Tässä työssä kartoitetaan materiaalivirtoja ja kiertotalouspotentiaaleja, minkä avulla löydetään myös Kuopion alueelle sopivia uusia liiketalousmahdollisuuksia. Uusiomateriaalit ja uudelleenkäyttö otetaan huomioon julkisissa hankinnoissa. Työssä etsitään myös keinoja parantaa kierrätysmateriaalien käyttöä laajemmin esimerkiksi rakentamisessa.

4. Ruuantuotanto ja –kulutus

Laajoine maaseutualueineen ja vesistöineen Kuopiolla on erinomaiset edellytykset nykyistä laajemmalle lähiruuan hyödyntämiselle. Kestävästi tuotettu lähiruoka myös vähentää ruuan haitallisia ympäristövaikutuksia. Kuopion kouluissa tehdyllä ruokahävikin seurantatyöllä ja vähentämiskampanjoilla on jo saavutettu taloudellisia säästöjä ja vähennetty ilmastopäästöjä. Työtä jatketaan hakemalla keinoja ruokahävikin vähentämiseksi edelleen.

5. Veden käyttö ja luonnonvedet

Vesistöjen runsaus on Kuopiolle tyypillistä. Tässä työssä haetaan toimenpiteitä, joilla voidaan turvata hyvä juomavesi ja pitää luonnonvesien tila hyvänä. Uusia ratkaisuja etsitään muun muassa hulevesien hallintaan ja kestäväan vesivarantojen käyttöön. Vesiluontoa kehitetään kaupunkilaisten hyvinvoinnin lähteenä.

6. Hyvinvointia luonnosta

Monipuolinen luonto on Kuopiossa lähellä jokaista kaupunkilaista. Hyvinvointia luonnosta –teema käsittää toimenpiteitä, joiden avulla parannetaan ihmisten hyvinvointia ja elämänlaatua luonnon avulla. Työssä tarkastellaan myös luonto- ja ympäristökasvatusta sekä erilaisia luontoa hyödyntäviä palveluja. Kaiken perustana on luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja kehittäminen.

Työn eteneminen

Vuoden 2017 alussa käynnistynyt kaksivuotinen Kiertotalouden ja resurssi-
viisauden toteuttaminen Pohjois-Savossa -hanke (KierRe) vastaa Kuopiossa
Fisu-työn koordinoinnista. Hankkeen projektivastaava koordinoi yhdessä alu-
eellisten ympäristönsuojelupalveluiden kanssa resurssiviisaustyön tavoittei-
den laatimista ja työn kulkua. Työ aloitettiin jo kesäkuussa 2016, jolloin kau-
punkiympäristön palvelualueen johtoryhmälle järjestettiin aihetta koskeva
sparraus- ja ideointityöpaja. Varsinainen työ on käynnistetty talvella 2017
kaupunkiorganisaation sisällä ja sitä jatketaan kevään ja syksyn aikana. Syk-
syn 2017 aikana nimetään resurssiviisauden tavoitetyölle arviointiryhmä, joka
vastaa jatkossa tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen seurannasta.

Tavoitteet ja toimenpiteet määritetään erilaisissa työpajoissa, kyselyillä, asi-
antuntijatapaamisissa ja seminaareissa. Työhön sitoutetaan kaupunkikonser-
nin lisäksi muita toimijoita, kuten tutkimus- ja oppilaitoksia, yrittäjiä, eri alo-
jen yhdistyksiä ja asukkaita. Resurssiviisautta koskeva ohjelma tuodaan loka-
kuussa ympäristö- ja rakennuslautakunnan käsiteltäväksi, joka vie sen mar-
raskuussa kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Vaikutusten arviointi

Resurssiviisaan, energiatehokkaan ja vähähiilisen toiminnan edistämällä
saavutetaan merkittäviä kustannussäästöjä ja vähennetään aiheutuvia kasvi-
huonekaasupäästöjä. Kiertotalouden edistäminen ja toteuttaminen luo uusia
liiketoimintamahdollisuuksia yrityksille, joten resurssiviisaustyöllä vahviste-
taan paikallistaloutta ja elinkeinotoimintaa, joten vaikutukset yrityksiin ovat
positiiviset. Työllä on positiivisia vaikutuksia kuntalaisiin, sillä työllä ediste-
tään kestävää hyvinvointia ja hyvää luonnon ja elinympäristön tilaa.

Esitys

Lautakunta käynnistää Kuopion resurssiviisauden tavoitetyön edellä esitetty-
jen teemojen mukaisesti sekä valtuuttaa alueelliset ympäristönsuojelupalvelut
osallistamaan ja kuulemaan tarvittavia sidosryhmiä.

Valmistelija

Minna Kuuluvainen

puh. +358 44 718 2148

Eila Pulkkinen

puh. +358 44 718 2143

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Ympäristöjohtaja Tanja Leppänen

Lautakunta hyväksyy edellä mainitun esityksen.

Päätös

Lautakunta yksimielisesti hyväksyi ympäristöjohtajan päätösehdotuksen.

